

Varkansen behoeftenanalyse

Wat wil de varkenshouder?

De eisen van de ondernemer worden ook meegenomen bij het ontwerpen van integraal duurzame veehouderijsystemen. En dat is maar goed ook want de ondernemer speelt een cruciale rol bij de implementatie ervan. Hij moet bereid en in staat zijn de systemen te adopteren en toe te passen op zijn bedrijf.

Verschillende ondernemers benadrukken verschillende aspecten van duurzaamheid

Ondernemers interpreteren het begrip 'duurzaamheid' allemaal verschillend. Economische duurzaamheid is voor vrijwel alle ondernemers belangrijk, maar sommige benadrukken daarnaast interne sociale duurzaamheid, waarmee ze doelen op 'normale' werktijden en af en toe vrijaf, terwijl andere meer nadruk leggen op externe sociale duurzaamheid waarmee ze doelen op zaken als eerlijke prijzen binnen de keten, fair trade en gelijkheid in de wereld. In het kader van ecologische duurzaamheid heeft de ene het bijvoorbeeld over het opwekken van duurzame energie in biogasinstallaties, de ander over luchtwassers en nog een ander over rekening houden met natuur en landschap en het sluiten van kringlopen. Ook lopen de meningen uiteen over wat nu precies 'goed' dierenwelzijn is; de ene ondernemer vindt het welzijn goed als het dier goed produceert en de ander spreekt van dierenwelzijn als respectvol wordt omgegaan met dieren waarbij er oog is voor hun natuurlijk gedrag en integriteit. Dit maakt het integraal duurzaam ontwerpen van veehouderijsystemen niet eenvoudig. Een systeem wat aansluit bij de belevingswereld van de ene ondernemer staat misschien wel heel ver af van de belevingswereld van de andere ondernemer. Daarom is het ook belangrijk om niet één, maar meerdere systemen te ontwerpen die zichtbaar maken wat duurzaam kan zijn.

Het project

Varkansen ontwerpt systemen voor duurzame varkenshouderij. Een varkenshouderij waarin de behoeften van dier, ondernemer, consument/burger en milieu zijn verenigd. Een varkenshouderij voor nu en de toekomst. Het project richt zich op iedereen met een belang in een duurzame varkenshouderij. Varkansen maakt kansen zichtbaar voor alle partijen, we zoeken 'truffels' voor de toekomst. Varkansen draagt bij aan de ambitie van Minister Verburg voor het realiseren van een op alle fronten duurzame veehouderij in het jaar 2023.

Meer informatie

Website: www.varkansen.wur.nl
 Onno van Eijk, 0320 238916
info.varkansen@wur.nl

© Ontwerpen voor Systeeminnovatie
– springplank naar een duurzame veehouderij.
www.duurzameveehouderij.wur.nl

Vormgeving:
Communication Services, Wageningen UR

Varkansen wordt gefinancierd door het
Ministerie van LNV en wordt uitgevoerd
binnen het Beleidsondersteunend onderzoek
(LNV-programma BO-07-009-014)

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit

De ondernemer bestaat niet

De ondernemer bestaat niet. Ondernemers die oog hebben voor maatschappelijke ontwikkelingen, en die daarnaast al of niet een groot topbedrijf nastreven, zullen de eerste zijn die daadwerkelijk op zoek zijn naar nieuwe invulling van duurzame veehouderij. Ondernemers die verder kijken dan alleen de economie en ook recht willen doen aan de waarden van het dier, het milieu, het landschap en de burger. Omdat ze er geld mee kunnen verdienen of omdat het idealisten zijn.

Basisbehoeften van de ondernemer

1. Economische duurzaamheid:

- Realiseren van profit – voldoende inkomen, voldoende buffer om tegenvallers op te vangen, reduceren van risico's, realiseren voldoende vermogen om het bedrijf te continueren en te ontwikkelen
- Bedrijfscontinuïteit – de mogelijkheid het bedrijf over te dragen aan de volgende generatie of aan derden
- Ruimte voor groei en ontwikkeling

2. Autonomie:

- Zelf strategische keuzes maken met betrekking tot de bedrijfsontwikkeling
- Zelf strategische keuzes maken in relatie tot de markt
- Integraal duurzaam varkenshouderijsysteem moet niet 'dwingend' zijn, maar de ondernemer – binnen bepaalde randvoorwaarden – de vrijheid geven daarin eigen keuzes te maken

3. Maatschappelijke oriëntatie:

- Erkenning door de samenleving
- Eerlijke prijs
- Keuzevrijheid in de wijze waarop de verbinding met de samenleving tot stand komt

4. Sociaal welbevinden:

- Persoonlijke gezondheid
- Arbeidsvreugde – afwisselend werk met voldoende uitdaging
- Sociale vrijheid – 'normale' werktijden, werk kunnen overlaten aan personeel of derden
- Goede arbeidsomstandigheden

Maatschappelijke ontwikkelingen als voorwaarden en kans

Herontwerp van de veehouderij kan ook voor de ondernemer een kans zijn om zijn eigen economische, maatschappelijke en sociale waarden te realiseren. Daarbij is het belangrijk dat de ondernemer keuzevrijheid heeft in de wijze waarop hij de verbinding met de samenleving zoekt. Gaat hij 'gewoon' voor producten of grondstoffen (maar dan 'integraal duurzaam' geproduceerd) of zoekt hij de verbinding met de samenleving in diensten (bijvoorbeeld door middel van een zorgboerderij) of beleving (bijvoorbeeld door burgers de rust en ruimte op het platteland of het contact met dieren – varkens of koeien knuffelen – aan te bieden)? Alles op een professionele wijze.